

Spotkanie koordynacyjne

PROTOKÓŁ

Data: 27.06.2024 (czwartek)

Godzina: 11.00 – 13.00

Miejsce: Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie, sala kolumnowa

Najważniejsze punkty agendy

Wstęp i przywitanie uczestników/czek

Andrzej Maj – Wicewojewoda Lubelski

- Spotkanie otworzył Wicewojewoda Lubelski Andrzej Maj. W swoim wystąpieniu nawiązał do nadchodzących zmian prawnych i ich implikacjach, a także przygotowania do wejścia w życie nowelizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa z perspektywy LUW w Lublinie. Zarysowana została pokrótce agenda spotkania koordynacyjnego.
- Ważnym elementem spotkania jest również edukacja oraz przygotowania do nowego roku szkolnego 2024/2025, co budzi kolejne wyzwania związane z włączeniem dzieci i młodzieży z Ukrainy do polskiego systemu edukacji. Dzisiejsze spotkanie jest okazją do rozmowy na temat nadchodzących zmian oraz refleksji na temat tego, jak mogą zostać wdrożone bez większych przeszkód.

Marco Procaccini – Dyrektor Biura Terenowego UNHCR w Lublinie

- Marco Procaccini podziękował członkom/kiniom Lubelskiej Grupy Koordynacyjnej za dotychczasowe zaangażowanie. Należy docenić możliwość wymiany informacji, a także współpracy i współdziałania pomiędzy poszczególnymi organizacjami, instytucjami i samorządami, z których składa się LGK. Jednocześnie złożone zostały wyrazy uznania za podejmowane wysiłki i niesienia przesłania solidarności i empatii w ramach ponad 20 inicjatyw, które zostały zorganizowane podczas obchodów Światowego Dnia Uchodźcy w województwie lubelskim.
- Nie zaobserwowano zmian w dynamice ruchu granicznego PL/UKR. Podobnie jak w zeszłym roku w niewielki sposób wzrosła liczba przyjazdów do Polski, co może być wynikiem dostępności prac sezonowych oraz zakończeniem roku szkolnego. Należy zwrócić uwagę na znaczną poprawę formalnej rejestracji wyjazdów i przyjazdów w kontekście używania dokumentu DIIA.pl i deklaracji ewakuacji w wyniku konfliktu zbrojnego, co skutkuje znacznym zmniejszeniem problemów związanych z reaktywacją świadczeń socjalnych.
- UNHCR wielokrotnie zgłaszał obawy i ryzyka związane z zakwaterowaniem uchodźców w kontekście zmian legislacyjnych, w szczególności ograniczoną dostępność miejsc w obiektach zbiorowego zakwaterowania w dużych miastach, co może wymagać poszukiwania

dotychczasowych rozwiązań organizacyjnych w przyszłości. Jednocześnie należy wyrazić uznanie dla wszystkich instytucji i organizacji podejmujących starania, aby proces ten przebiegał w sposób sprawny, bez konieczności powrotu do korzystania z hal sportowych, co było konieczne w początkowej fazie napływu uchodźców. W nadchodzących dniach kluczowe będzie zapewnienie uchodźcom wiarygodnych informacji na temat dostępnych dla nich opcji zakwaterowania.

Aktualności z sektora protection

Felicia Byrne – UNHCR

- Od stycznia 2024 r. do 26 czerwca 2024 r. przeprowadzono łącznie 662 wywiady reprezentujące 1.765 członków gospodarstw domowych. Spośród nich 125 respondentów przyjechało do Polski w 2024 roku.
- 87% respondentów stanowiły kobiety; Średnia wieku wynosi 43 lata; 42% ze wschodniej Ukrainy; 23% z miasta Kijów lub regionu kijowskiego; 21% z obwodów graniczących z Polską; 37% ma co najmniej jednego członka gospodarstwa domowego z poważną chorobą; 15% ma co najmniej jednego członka rodziny z niepełnosprawnością
- Najczęściej używany język w województwie lubelskim: ukraiński – 91%, rosyjski – 42%, Inny – 9%, Romani – 1 %. W woj. podkarpackim natomiast oprócz języka ukraińskiego i rosyjskiego pojawia się także węgierski – 3%. Językiem Romani posługuje się natomiast 6%.
- Od początku 2024 roku ponad 450 uchodźców pochodzenia romskiego przyjechało z Ukrainy do Polski. Podstawowym wyzwaniem związanym ze wsparciem tej grupy uchodźców jest znalezienie zakwaterowania. W województwie podkarpackim do tej pory przeprowadzone zostały 24 grupowe relokacje do innych regionów kraju, w tym do woj. lubelskiego i bezpośrednio do punktu recepcyjnego Lublinie.
- Należy również pamiętać, że wszyscy uchodźcy, w tym uchodźcy romscy, muszą być chronieni przed sytuacjami takimi jak bezdomność, na zasadach nie dyskryminacyjnych, Informacje powinny być dostarczane wszystkim uchodźcom na takich samych zasadach. Znaczącym wsparciem w tym wypadku może być współpraca z organizacjami romskimi. W tym zakresie UNHCR współpracuje z dwoma partnerami: Centralna Rada Romów oraz W Stronę Dialogu. Jeśli ktoś jest zainteresowany nawiązaniem kontaktu z którąś z tych organizacji, bardzo chętnie się nim podzielimy.
- W ramach niniejszego punktu agendy odbyła się krótka dyskusja na temat sytuacji uchodźców pochodzenia romskiego, pracy z nimi oraz wyzwań z tym związanych. Zwrócono uwagę na potrzebę korzystania i współpracy z wyżej wymienionymi organizacjami eksperckimi, a także na dobre praktyki w mieście Lublin i dostępne programy edukacyjne dotyczące pracy z dziećmi romskimi.

(Szczegółowa prezentacja w załączeniu)

Zmiany prawne i organizacyjne wynikające z wejścia w życie nowelizacji art. 12 oraz art.13 Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Janusz Iwanicki – Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie

- Niniejszy punkt agendy rozpoczął Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej LUW w Lublinie - Janusz Iwanicki. W swoim wystąpieniu odniósł się do szeregu konsultacji oraz telekonferencji z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji podczas których dyskutowane były nadchodzące zmiany. LUW w Lublinie od dłuższego czasu przygotowuje się do wejścia w życie nowelizacji ustawy, w szczególności tych jej części dotyczących zakwaterowania uchodźców z Ukrainy. Wojewoda Lubelski wydał już w tej sprawie szczegółowe polecenie skierowane do samorządów w województwie lubelskim.

Renata Rojek – Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie

- Podstawowa zmiana w obszarze zakwaterowania dotyczy definicji obiektu zbiorowego zakwaterowania. Do tej pory takiej definicji nie było. Od 1 lipca definicja mówi o tym, że jest to obiekt, w którym codziennie przebywa co najmniej 10 osób, zapewniane jest całodienne wyżywienie lub lokal jest własnością lub przedmiotem zarządu jednostek sektora finansów publicznych. Wymóg dotyczący minimalnej liczby osób w obiekcie nie dotyczy organizacji pozarządowych, które zajmowały się zakwaterowaniem uchodźców z niepełnosprawnościami i osób starszych, z którymi powiaty działające na zlecenie Wojewody mogą podpisać umowę na prowadzenie obiektu zbiorowego zakwaterowania.
- Według danych na 19 czerwca 2024 w punktach zbiorowego zakwaterowania przebywa 2805 osób. Liczba ta utrzymuje się na podobnym poziomie od wielu miesięcy. Liczba wolnych miejsc wynosi 822. Liczba samych obiektów w ostatnim miesiącu zmniejszyła się o 16 (obiekty, które były zaplanowane do wygaszenia).
- Najwięcej uchodźców w zbiorowym zakwaterowaniu przebywa w następujących powiatach: miasto Lublin – 463, włodawski – 437, lubelski – 361, krasnostawski – 372, janowski – 325 i chełmski 0 194.
- Województwo lubelskie znajduje się na 3 miejscu spośród innych województw pod względem stosunku ilości PESEL UKR i osób mieszkających w punktach zbiorowego zakwaterowania – 7,85%.
- Na dzień 19 czerwca 2024, 42 punkty zbiorowego zakwaterowania mają zakwaterowanych mniej niż 10 osób (14 obiektów komercyjnych, 28 obiektów będących własnością lub w zarządzie jednostek samorządu terytorialnego). 2 punkty zbiorowego zakwaterowania w powiecie bialskim są zaplanowane do zamknięcia z uwagi na zbyt małą liczbę dostępnych miejsc. 12 obiektów zgłosiło zakończenie działalności z dniem 30 czerwca. Niepokojąca jest liczba 34 osób, która z końcem miesiąca będzie musiała zostać przekwaterowana do innych lokalizacji. Pozostałe mają potencjał aby kontynuować zakwaterowanie, biorąc również pod uwagę zwiększone zainteresowanie i trwające relokacje osób z zakwaterowania 40+.

- Właściciele lokali 40+ będą mogli uzyskać refundacje poniesionych kosztów za okres do 30 czerwca. Wniosek o refundację może być złożony najpóźniej do 31 lipca 2024. Po tym terminie, wnioski nie będą rozpatrywane. Osoba użyczająca lokal może wezwać pisemnie obywatela Ukrainy wyznaczając termin na opuszczenie lokalu nie krótszy niż 14 dni. Powyższe może oznaczać, że w okolicy 14 lipca 2024 możemy spodziewać się większej ilości osób opuszczających zakwaterowanie 40+.
- Wyzwaniem jest zakwaterowanie nowych i relokowanych osób do miejsc zbiorowego zakwaterowania zgodnie z ich preferencjami. Brakuje wolnych miejsc z dużych miejscowościach. Coraz częściej uchodźcy nie przyjmują propozycji zakwaterowania w lokalizacjach od nich oddalonych. Granice tych możliwości wyznaczają jednak dostępne wolne miejsca.
- 1229 osób w 84 gminach do 20.06.2024 korzysta z zakwaterowania w lokalach prywatnych, tzw. 40+. Najwięcej osób przebywa w Lublinie – 322, Świdniku – 116, Białej Podlaskiej – 88 i Niedrzwicy Dużej – 65 osób. Osoby, które wcześniej mieszkały zakwaterowaniu w ramach 40+, będą mogły zamieszkać w obiektach zbiorowego zakwaterowania, jeśli nie będą w stanie samodzielnie znaleźć odpowiedniego mieszkania. Ilość dostępnych miejsc pokrywa to zapotrzebowanie, jednak w dużej mierze nie pokrywają się one z lokalizacjami, w których uchodźcy znajdują się obecnie.
- 6% osób przebywających w punktach zbiorowego zakwaterowania partycypuje w kosztach zakwaterowania, 31 % nie podlega obowiązkowi opłaty z art. 12 ust. 17, 93% osób jest zwolnionych z partycypacji.
- W ramach tzw. przesłanek humanitarnych zwalniających z partycypacji w kosztach zbiorowego zakwaterowania, ustawodawca zawęził grupę osób z niepełnosprawnością do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Uchodźcy zostali również zobowiązani do potwierdzenia swojej sytuacji życiowej na podstawie odpowiednich dokumentów. LUW szacuje, że ok. 700 osób będzie ubiegało się o zwolnienie w ramach tzw., przesłanki humanitarnej.
- LUW w Lublinie opracował wzór wniosku w języku polskim i ukraińskim o zwolnienie w ramach wyżej wymienionej przesłanki. Do uzupełnienia formularza zobowiązani są wszyscy ubiegający się o zwolnienie w kosztach partycypacji, łącznie z osobami, które do tej pory były zwolnione z płatności. LUW w Lublinie zaprasza chętne podmioty i organizacje pozarządowe do upowszechniania informacji i pomocy w uzupełnieniu formularza.
- W ramach niniejszego punktu agendy przeprowadzona została dyskusja dotycząca między innymi procedur związanych z orzekaniem o niepełnosprawności dzieci z Ukrainy, interpretacji wytycznych przygotowanych przez MSWiA oraz sposobem wdrażania i monitorowania zmian prawnych i organizacyjnych w województwie lubelskim.

(Szczegółowa prezentacja w załączeniu)

Wyzwania związane z wprowadzeniem obowiązku szkolnego dla dzieci i młodzieży z Ukrainy przebywających w Polsce w kontekście przygotowań do roku szkolnego 2024 / 2025

Aleksandra Sępoch – Kuratorium Oświaty w Lublinie

- Główne zmiany legislacyjne dotyczą zmiany w przepisach finansowania zadań oświatowych oraz przepisów dotyczących bezpośrednio pracy i funkcjonowania szkół. Przykładem może być doprecyzowanie maksymalnego czasu nauczania języka polskiego – do 36 miesięcy. Bardzo ważne z perspektywy dyrektorów i organów prowadzących jest pozostawienie przepisów w zakresie dodatkowych lokalizacji prowadzenia zajęć w przypadku znacznego zwiększenia liczby uczniów oraz możliwości przydzielania nauczycielom dodatkowych godzin, za ich zgodą.
- Ważną zmianą z punktu widzenia młodzieży ukraińskiej jest zwolnienie z obowiązku przystępowania do egzaminu ósmoklasisty i odpowiedniego sposobu przeliczania jego punktacji, tak aby wyrównać szanse w rekrutacji do szkół średnich.
- Przygotowane informacje zostały zebrane na podstawie danych z poziomu gmin i powiatów, a także od dyrektorów szkół. Nie jest jasne, jaka ilość dzieci i młodzieży z Ukrainy będzie objęta obowiązkiem szkolnym w województwie lubelskim od września 2024. Ministerstwo Edukacji Narodowej szacuje ogólnopolską skalę na 50-60 tysięcy uczniów, którzy obecnie są poza polskim systemem edukacji. W roku 2023/2024 6059 dzieci z Ukrainy uczestniczyło w polskim systemie edukacji w województwie lubelskim. Z szacunkowych danych zebranych przez organy prowadzące wynika, że ok 1000 dzieci i młodzieży powinno być dodatkowo objętych obowiązkową edukacją od września 2024. Należy zaznaczyć, że dane są niepełne, a ich zebranie utrudnia zarówno mobilność uchodźców, jak i brak mechanizmów zbierania oświadczeń o podjęciu edukacji od rodziców dzieci.
- Z szacunkowych danych wynika, że przeważająca większość gmin ma wystarczającą ilość lokali potrzebnych do utworzenia dodatkowych klas. Tylko 12 gmin i 30 przedszkoli zadeklarowało brak wystarczającej ilości bazy lokalowej.
- Największą obawę organów prowadzących budzi konieczność zatrudnienia dodatkowych nauczycieli i krótki czas potrzebny na ich znalezienie, w tym organizacji dodatkowych zajęć świetlicowych i organizacji dodatkowych lekcji języka polskiego.
- Dodatkowym problemem, zarówno dla dzieci z doświadczeniem uchodźczym, jak i dla dzieci polskich wracających do kraju po pobieraniu nauki w innym państwie, jest nieuczestniczenie w procesie rekrutacji, a przyjmowanie do szkół na zasadzie dostępności miejsc. Powyższe wiąże się z nierzadkimi rozczarowaniami dotyczącymi przyjęcia do innej szkoły, niż wynikało to z preferencji kandydata.
- Do najważniejszych trudności przewidywanych przez szkoły zalicza się problem z monitorowaniem obowiązku szkolnego, co wiąże się także z weryfikacją miejsca zamieszkania. Wiadomo, że ZUS będzie dysponował bazą danych kompatybilną z systemem bazy oświatowej, natomiast na dzień dzisiejszy nie jest jasne jak weryfikacja będzie przebiegała.
- Kuratorium Oświaty w Lublinie wysuwa propozycje zmian legislacyjnych: dostęp do bazy danych ZUS – dzieci/uczniów pobierających zasiłek wychowawczy zamieszkujących na terenie

gminy celem umożliwienia kontroli realizacji obowiązku przedszkolnego/szkolnego/nauki; uregulowanie statusu uczniów 18-letnich, którzy ukończyli szkołę ponadpodstawową w Ukrainie; zwiększenie subwencji na dodatkową naukę języka polskiego (6 godzin); finansowanie wychowania przedszkolnego, nauki uczniów z Ukrainy (zastąpienie środków otrzymywanych z Funduszu Pomocy Ukrainie – subwencją).

- W ramach niniejszego punktu agendy przeprowadzono dyskusję na temat wsparcia psychospołecznego dzieci z Ukrainy, przeciwdziałania bullyingowi oraz potrzeby zatrudnienia asystentów międzykulturowych. Członkowie Lubelskiej Grupy Koordynacyjnej wyrażają otwarcie na wsparcie zarówno Kuratorium Oświaty w Lublinie, jak i poszczególnych szkół w procesie adaptacji uczniów z Ukrainy podczas nowego roku szkolnego. Zwrócono również uwagę na potrzebę czerpania z dobrych praktyk i doświadczeń szkół i gmin w województwie lubelskim w pracy z dziećmi z doświadczeniem uchodźczym.

Wnioski oraz podsumowanie spotkania

- Ze względu na ograniczenia czasowe, na wniosek ROPS w Lublinie punkt agendy dotyczący Centrów Integracji Obywateli Państw Trzecich został przeniesiony na kolejne spotkanie Lubelskiej Grupy Koordynacyjnej.

Działania do wykonania

- Propozycja stworzenia wspólnej instrukcji dotyczącej uzupełniania wniosku o zwolnienie z kosztów partycypacji.

Uczestnicy/czki

Imię i nazwisko	Organizacja / Instytucja
Tetiana Mahushak	AHF Polska
Anna Szadkowska-Ciężka	AHF Polska
Ewelina Wszola	Bractwo Miłosierdza im. Św. Brata Alberta
Anna Bylicka	Bractwo Miłosierdza im. Św. Brata Alberta
Joanna Księska-Koszałka	Caritas Archidiecezji Lubelskiej
Ks. Marcin Jakubiak	Caritas Diecezji Zamojsko - Lubaczowskiej
Ks. Mieczysław Puzewicz	Centrum Wolontariatu w Lublinie
Rafał Kołodziej	Eleon

Marta Kazymyryv	Fundacja Instytut na rzecz Państwa i Prawa
Krzysztof Łątka	Fundacja Rozwoju Europy Środkowo - Wschodniej
Wiktor Bujnickie	Fundacja Rozwoju Europy Środkowo - Wschodniej
Aleksandra SęPOCH	Kuratorium Oświaty w Lublinie
Agnieszka Tracz	Homo Faber
Sylwia Brzezińska	KIND Kids in Need of Defense
Emilia Tsar	Konsulat Generalny Ukrainy w Lublinie
Andrzej Maj	Lubelski Urząd Wojewódzki
Aneta Tkaczyk	Lubelski Urząd Wojewódzki
Beata Chodorowska	Lubelski Urząd Wojewódzki
Renata Rojek	Lubelski Urząd Wojewódzki
Ewelina Bury	Lubelski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża
Jarosław Stanisławczuk	Nadbużański Oddział Straży Granicznej
Edyta Borowicz-Czuchryta	Ogólnopolski Operator Oświaty, Ukraińskie Centrum Edukacji
Renata Jońska	ROPS
Małgorzata Rak	ROPS
Katarzyna Chumakova	Save The Children

Paweł Oleszek	Sempre a Frente
Anna Milkivska	Stowarzyszenie Dla Ziemi
Inga Mgebrova	Stowarzyszenie Dla Ziemi
Elżbieta Rojek	Stowarzyszenie Dla Ziemi
Kamil Raczyński	UNHCR
Marco Procaccini	UNHCR
Felicia Byrme	UNHCR
Alensandra Duda	UNICEF
Barbara Litwińska	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
Iryna Murawska	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
Krzysztof Żaba	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
Monika Zaborek - Turewicz	Urząd Miasta Chełm
Krzysztof Stanowski	Urząd Miasta Lublin
Małgorzata Dziekanowska	UMCS
Magdalena Wójcik	WUP w Lublinie

